

ФІНАНСОВИЙ ДИРЕКТОР КОМПАНИЙ	Спеціалізований журнал	Товариство з обмеженою відповідальністю "Прес-Альянс"	Київ	Щомісячно	Даніленко О. Тел./факс (044) 583-04-22
ЧОРНИЛЬНА ХВИЛЯ	Всеукраїнський літературно-мистецький журнал	Архипенко В. А.	Київ	—	Архипенко В. А. Тел. (044) 222-76-28
KYIV POST "DOING BUSINESS IN UKRAINE"	Спеціалізоване видання	Товариство з обмеженою відповідальністю "Паблік Медіа"	Київ	—	Боннер Б. Тел. (044) 537-24-00
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ					
ТЕОРЕТИЧНІ І ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ	Збірник наукових праць	Донбаський державний педагогічний університет	Слов'янськ	—	Глущенко В. А. Тел. (06262) 3-20-99
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ					
НАУКОВИЙ ВІСНИК ЛЬВІВСЬКОЇ КОМЕРЦІЙНОЇ АКАДЕМІЇ. СЕРІЯ: ЮРИДИЧНА	Збірник наукових праць	Львівська комерційна академія	Львів	—	Щур Б. В. Тел. (032) 275-65-50 Факс (032) 260-04-05
ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ					
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС	Збірник наукових праць	Інститут літератури імені Тараса Шевченка НАН України, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія	Хмельницький	Двічі на рік	Мацько В. П. Тел. (0382) 79-59-45
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ					
НАУКОВИЙ ВІСНИК ПОЛІССЯ	Науковий економічний журнал	Чернігівський національний технологічний університет	Чернігів	—	Гонта О. І. Тел. (04622) 5-69-81, 93-22-92

Матеріал підготували співробітники відділу наукового опрацювання обов'язкових примірників Книжкової палати України

Надійшов до редакції 5 червня 2015 року

РЕЦЕНЗІЇ

Феномен спілкування: сучасний погляд

Грабар Н. *Спілкування в бібліотеці: теоретико-методологічний аналіз: монографія.* — Харків: Майдан, 2015. — 354 с.

Монографія кандидата наук із соціальних комунікацій, доцента кафедри культурних універсалій Харківського національного технічного університету сільськогосподарства імені Петра Василенка Н. Грабар присвячена бібліотечній комунікації, яка нині посідає одне із головних місць у структурі діяльності книгозбірні,

відповідно до сфери її соціальних завдань, а отже потребує поглибленої уваги та вивчення. Спілкування розглядається багатогранно, зокрема у професійній бібліотечній сфері, як елемент та основа бібліотечного виробничого циклу.

На особливе схвалення заслуговує динаміка розкриття феномену спілкування у сучасному соціокомунікаційному просторі. Робота виконана на належному науково-дослідному рівні, використано сучасний методологічний інструментарій та численні приклади для підтвердження теоретичних положень, опрацьовано великий обсяг наукового

апарату (понад 400 документальних джерел) вітчизняних та зарубіжних авторів, в якому відображено теоретичні та практичні здобутки з окресленого питання.

Монографія вперше у вітчизняній соціокомунікаційній галузі узагальнює феномен спілкування. Автор виявила методологічні можливості в розгляді історико-комунікаційних процесів формування взаємодії як системи різних форм та методів передачі й обміну інформацією у внутрішніх та зовнішніх відносинах бібліотек.

Сучасний підхід до теоретичного розуміння спілкування автор розробляє на основі моделювання об'єкта дослідження, з урахуванням практичної діяльності книгозбірень. У бібліотеках різних типів і видів комунікація сприймається як атрибут обслуговування та діяльності, обумовлена основними завданнями і функціями цих закладів.

Однією з основних проблем, які розглядаються в дослідженні Н. Грабар, є представлення бібліотеки як комунікаційної системи, що передбачає нові підходи і пріоритети в організації обслуговування конкретних груп користувачів, зростання ролі інформаційних технологій у виконанні різноманітних довідок (с. 27). І це обґрунтовує теоретичні та практичні підстави розгляду спілкування як першочергового етапу встановлення комунікаційних відносин в інформаційному середовищі сучасного суспільства.

Автор зазначає, що розширення контактів завдяки мережі Інтернет ще більше актуалізує комунікативні проблеми, загострення яких зумовлено відсутністю повноцінних

навичок спілкування і виникненням нових засобів взаємодії в електронному оточенні. Формування й розвиток комунікативних умінь залишаються пріоритетними і для сфери освіти, і для діяльності соціально-комунікаційних структур, зокрема бібліотек.

Дослідниця виокремлює актуальні напрями функціонування книгозбірень, до яких належать:

- допомога користувачам у доступі до інформації (інформаційно-сервісний);
- надання освітніх послуг (когнітивно-педагогічний);
- участь у соціалізації людини з використанням виховних аспектів (гуманістично-виховний);
- організація культурно-просвітницьких заходів (культурно-просвітницький);
- розширення партнерських відносин (стратегічно-комунікаційний, с. 70—71).

Відповідно до напрямів з'ясовано та уточнено завдання бібліотекаря, що вирішуються завдяки спілкуванню. Комунікація в книгозбірні реалізується через взаємодію та інформування. Вона передбачає активні двосторонні зв'язки фахівців бібліотеки і читачів насамперед на основі співробітництва, внаслідок чого досягається очікуваний результат.

Практичне застосування внутрішніх комунікацій сприяє взаєморозумінню і співпраці колективу. Книгозбірня певним чином змінюється через властиві їй внутрішні механізми, які добираються і застосовуються у відповідь на прояви зовнішніх факторів. Засобом здійснення цього процесу автор вважає встановлення партнерських взаємозв'язків.

Нині бібліотечне спілкування є глобальною проблемою, об'єктивно складною в науковому і вразливою в моральному сенсі. Її у монографії автор розглядає багатоаспектно, зокрема в професійній бібліотечній сфері, що сприятиме підвищенню кваліфікації спеціалістів галузі. Результати проведеного дослідження мають прикладний характер і можуть бути використані в бібліотеках різних видів.

Монографія стане в пригоді науковцям, фахівцям соціально-комунікаційної, бібліотекознавчої, культурологічної сфер (практик), а також студентам, аспірантам, докторантам та читачам, які цікавляться проблемами спілкування.

Олексій Коблев,

*доктор наук із соціальних комунікацій,
доцент кафедри бібліотекознавства
та соціальних комунікацій ХДАК*

Надійшла до редакції 8 квітня 2015 року

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА

УДК 027.08:004.77](477)

Вікторія Бондаренко,

*кандидат наук із соціальних комунікацій,
молодший науковий співробітник СІАЗ НБУВ*

Електронні бібліотеки в контексті дистантного обслуговування користувачів

У статті досліджується функціонування електронних бібліотек як складової дистантного обслуговування, зокрема в контексті розширення спектра послуг і залучення нових користувачів. Розкрито суть і специфіку дистантного обслуговування за допомогою електронних бібліотек. Аналізуються їх проекти як засіб доступу до світових культурних та наукових надбань. Визначено основні перспективи розвитку електронних бібліотек.

Ключові слова: бібліотека, дистантне обслуговування, електронна бібліотека, інтернет-технології, інновації, міжбібліотечна кооперація, Україна.

Сучасні інформаційні технології є ефективним інструментом, який суттєво впливає на визначення стратегії й тактики розвитку книгозбірень. Одним із перспективних напрямів дистантного обслуговування користувачів є функціонування електронних, або цифрових, бібліотек (ЕБ).

Останнім часом у контексті організації бібліотечної діяльності з впровадженням цифрових технологій все більше праць присвячено такому виду дистантного інформаційного ресурсу, як електронні бібліотеки, їх використанню у процесі обслуговування читачів.

Серед вітчизняних робіт окресленої проблематики привертає увагу дисертаційне дослідження І. Павлуші "Створення та розвиток електронних бібліотек в Україні: бібліотекознавчий аспект (кінець ХХ — початок ХХІ ст.)" [1], в якій визначено основні тенденції та напрями розвитку електронних бібліотек в Україні та світі, запропоновано

технологічну модель та науково-практичні засади акумуляції різновидової цифрової інформації у формі ЕБ зі специфічними аспектами комплектування, обліку, формування фонду та використання ресурсів.

В. Резніченко, О. Захарова, Е. Захарова в роботі "Електронні бібліотеки: інформаційні ресурси та сервіси" [2] наводять результати аналітичного огляду провідних наукових цифрових книгозбірень у мережі Інтернет, пропонують їхній каталог та узагальнювальні моделі інформаційних ресурсів і сервісів, які розглядаються як основа для проектування та розробки конкретних ЕБ.

Окремо аналізували цифрові бібліотеки та їх функціонування, цілі й завдання Т. Майстрович ("Електронні бібліотеки: сучасний стан теорії і практики" [3]), О. Антопольський, К. Вигурський ("Концепція електронних бібліотек" [4]), В. Іванова ("Електронна бібліотека в системі біб-